

ODDIEL 1: REFORMY A INVESTÍCIE V RÁMCI PLÁNU OBNOVY A ODOLNOSTI

1. Opis reforiem a investícií

KOMPONENT 1: OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE A ENERGETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Účelom komponentu „Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra“ Plánu obnovy a odolnosti SR je priamo prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti zmeny klímy na rok 2030. Podľa národného energetického a klimatického plánu si dosiahnutie cieľov v oblasti klímy vyžiada výrazné zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) v slovenskom energetickom mixe.

V tejto súvislosti je cieľom tohto komponentu slovenského plánu obnovy a odolnosti podporiť rýchlejšiu realizáciu investícií do OZE. V záujme dosiahnutia uvedeného cieľa sa prostredníctvom reforiem zmodernizuje slovenský trh s elektrinou sa vytvorí sa vhodné legislatívne prostredie. Zmeny právnych predpisov predovšetkým zlepšia podmienky pre vstup nových subjektov na trh, zvýšia istotu a dôveru v oblasti opatrení štátnej podpory a zlepšia integráciu OZE do elektrizačnej sústavy SR. Investičná podpora bude smerovať na zvýšenie kapacít nových obnoviteľných zdrojov, ako aj na modernizáciu existujúcich výrobných kapacít na výrobu elektriny z OZE vrátane zariadení na výroby elektriny z bioplynu a vodnej energie. Investície do zvyšovania flexibility elektrizačnej sústavy budú zahŕňať podporu nových batériových úložísk, riešení založených na využití vodíka, ako aj zvýšenia regulačného výkonu vodných elektrární.

Tento komponent zahŕňa dve reformy a tri investície.

Tieto opatrenia prispievajú k cieľu zelenej transformácie a klimatickej neutrality, ako aj k dosiahnutiu záväzkov vyplývajúcich z Integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska. Tento komponent posilňuje strategickú autonómiu a bezpečnosť Slovenska zvyšovaním podielu domácich zdrojov energie, keďže dovoz z tretích krajín pokrýva značnú časť jeho spotreby. Investície prispievajú k vytváraniu pracovných miest na miestnej úrovni, a to aj v sektore MSP.

Očakáva sa, že žiadne opatrenie v tomto komponente výrazne nenaruší environmentálne ciele v zmysle článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852, berúc do úvahy opis opatrení a zmierňujúce kroky stanovené v pláne obnovy a odolnosti v súlade so zásadou technického usmernenia týkajúceho sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (DNHS) (2021/C58/01).

Investície a reformy prispievajú k plneniu odporúčania, ktoré bolo Slovensku adresované v roku 2020, pokiaľ ide o potrebu „zamerať investície na zelenú a digitálnu transformáciu, najmä na čistú a efektívnu výrobu a využívanie energie a zdrojov“ (odporúčanie 3/2020).

A.1. Opis reforiem a investícií v rámci nenávratnej finančnej podpory

Reforma 1: Úprava právneho rámca v oblasti elektroenergetiky

Cieľom tejto reformy je zlepšiť právny rámec slovenského trhu s elektrinou novelizáciou zákona 251/2012 Z. z. o energetike a zákona 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v súlade s požiadavkami smernice 2019/944. Upravená právna štruktúra okrem toho uľahčí nové aktivity a prístup subjektov na trh s elektrinou (komunity vyrábajúce energiu, agregátor, samospotrebiteľ, skladovanie elektriny) a zároveň zvýši celkovú flexibilitu elektrizačnej sústavy a zlepši možnosti pripojenia nových OZE do slovenskej elektrizačnej sústavy.

Táto reforma takisto počíta (v rámci míľníka 2) s opatreniami na uvoľnenie technických kapacít pre prenos elektriny v rámci vnútroštátnej elektrizačnej sústavy, čo je uľahčené zvýšením kapacity prepojení elektrizačnej sústavy na profile medzi Slovenskom a Maďarskom.

Implementácia reformy sa dokončí do 31. decembra 2022.

Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE

Účelom tejto reformy je podporiť zavádzanie nových OZE. Na základe zmeny právnych predpisov vznikne efektívny podporný mechanizmus na zvyšovanie podielu OZE v sektore dopravy, elektroenergetiky a teplárstva. Právny rámec sa upraví novelou zákona 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a zákona 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike.

Súčasťou reformy bude aj prijatie dlhodobého plánu aukcií pre nové obnoviteľné zdroje. Toto opatrenie prispeje k lepšej predvídateľnosti celkovej inštalovanej kapacity OZE, čím sa vytvorí priaznivejšie investičné prostredie pre súkromných investorov.

Súčasťou reformy bude aj prijatie investičných schém na podporu zdrojov elektriny z OZE. Ministerstvo hospodárstva prijme aukčnú schému pre nové OZE (odkaz na investíciu 1, komponent 1) a podporné schémy na investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE (tzv. repowering) (odkaz na investíciu 2, komponent 1) a zvyšovania flexibility elektrizačnej sústavy (odkaz na investíciu 3, komponent 1). Investičné politiky schém budú v prísnom súlade s vnútroštátnymi aj úniijnými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia, ako aj s technickým usmernením týkajúcim sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (2021/C58/01), pokiaľ ide o podporované činnosti a spoločnosti. V rámci Plánu obnovy a odolnosti SR sa budú podporovať len také investície do vodnej energie, ktoré sú v súlade s *acquis* EÚ.

Implementácia reformy sa dokončí do 31. decembra 2022.

Investícia 1: Výstavba nových zdrojov elektriny z OZE

Účelom tohto opatrenia je podporiť realizáciu investícií do nových obnoviteľných zdrojov elektriny. Z celkového cieľa zvýšiť nové kapacity na výrobu elektriny z OZE o 122,4 MW sa v rámci schémy podpory zaistí nová kapacita aspoň v objeme 120 MW, a to vďaka novým obnoviteľným zdrojom, ktoré budú podporené týmto opatrením a pripojené do elektrizačnej sústavy. Aukčný mechanizmus bude otvorený pre široké spektrum technológií energie z obnoviteľných zdrojov a bude mať jasne stanovené lehoty a pravidlá realizácie projektov. V rámci investície 1 (komponent 1) nebudú oprávnené žiadne investície do vodnej energie. Za implementáciu schémy a zber informácií o realizovanej kapacite od realizátorov projektov bude zodpovedné ministerstvo hospodárstva.

Schéma aukčnej podpory bude v súlade s investičnými politikami stanovenými v míľníku 3 komponentu 1 (reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE).

Očakáva sa, že implementácia investície sa začne do 30. júna 2021 a dokončí sa do 30. júna 2026.

Investícia 2: Modernizácia existujúcich zdrojov elektriny z OZE („repowering“)

Cieľom tohto opatrenia je predĺženie technologickej životnosti, modernizácia a zvýšenie efektívnosti existujúcich kapacít OZE. Modernizácia sa bude týkať transformácie zariadení na výrobu elektriny z bioplynu a vodnej energie. V rámci schémy sa zaistí aspoň 100 MW výkonu modernizovanej kapacity na výrobu elektriny z OZE (repowering) pripojenej do elektrizačnej sústavy a podporenej týmto opatrením. Za implementáciu investície a zber informácií o realizovanej kapacite od realizátorov projektov bude zodpovedné ministerstvo hospodárstva.

Podpora pre jednotlivé typy modernizovaných zariadení OZE sa bude posudzovať osobitne pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti. Schémy podpory budú v súlade s investičnými politikami stanovenými v míľníku 3 komponentu 1 (Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE).

Očakáva sa, že implementácia investície sa začne do 1. januára 2022 a dokončí sa do 30. júna 2026.

Investícia 3: Zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE

Cieľom tejto investície je zvýšiť flexibilitu slovenskej elektrizačnej sústavy. Postupné odstavovanie flexibilných fosílnych zdrojov elektriny spôsobuje úbytok regulačného výkonu, čo má negatívny vplyv na schopnosť sústavy integrovať variabilné OZE.

Investícia sa zameria na podporu zariadení na skladovanie elektriny vrátane riešení založených na využití vodíka a na zvýšenie regulačného výkonu vodných elektrární. V rámci schémy podpory sa zaistí kumulatívne zvýšenie regulačného výkonu sústavy aspoň o 68 MW vďaka novým skladovacím kapacitám a zvýšeniu regulačného výkonu existujúcich vodných elektrární. Presné rozdelenie cieľovej hodnoty 68 MW bude závisieť od dopytu príslušných subjektov. Investície do regulačného výkonu vodných elektrární v rámci tohto opatrenia nepresiahnu 12 000 000 EUR. Investície budú výrazne dopĺňať iné činnosti v rámci tohto komponentu, pretože prispievajú k zvyšovaniu voľnej kapacity sústavy pre integráciu OZE.

Podpora sa bude poskytovať v rámci schém zameraných na konkrétne technológie pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti. Schémy budú v súlade s podmienkami investičných politík stanovených v míľniku 3 komponentu 1 (reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE).

Očakáva sa, že implementácia investície sa začne do 1. januára 2022 a dokončí sa do 30. júna 2026.

A.2. Míľníky, ciele, ukazovatele a harmonogram monitorovania a realizácie pre nenávratnú finančnú podporu

Poradové číslo	Súvisiace opatrenie (reforma alebo investícia)	Míľník/cieľ	Názov	Kvalitatívne ukazovatele (pre míľníky)	Kvantitatívne ukazovatele (pre míľníky)			Orientačný harmonogram splnenia		Opis a jasné vymedzenie jednotlivých míľníkov a cieľov
					Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	Štvrťrok	Rok	
1	1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Reforma 1: Úprava právneho rámca v oblasti elektroenergetiky	Míľník	Reforma trhu s elektrinou	Nadobudnutie účinnosti legislatívnych zmien zákona o energetike a zákona o regulácii v sieťových odvetviach				4. štvrťrok	2022	Právny rámec sa zmení novelizáciou zákona 251/2012 Z. z. o energetike a zákona 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach na účely transpozície smernice 2019/944. Aktualizovaný právny rámec okrem toho uľahčí nové aktivity a prístup subjektov na trh s elektrinou (komunity vyrábajúce energiu, agregátor, samospotrebitel', skladovanie elektriny) a zároveň zvýši celkovú flexibilitu elektrizačnej sústavy a zlepší možnosti pripojenia nových obnoviteľných zdrojov do sústavy SR.
2	1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Reforma 1: Úprava právneho rámca v oblasti elektroenergetiky	Míľník	Uvoľnenie obmedzení technických kapacít pre prenos elektriny v rámci elektrizačnej sústavy SR	Spoločné verejné vyhlásenie ministerstva hospodárstva a slovenského prevádzkovateľa prenosovej sústavy <i>Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.</i>				2. štvrťrok	2021	Ministerstvo hospodárstva SR a slovenský prevádzkovateľ prenosovej sústavy <i>Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.</i> vyhlásia uvoľnenie obmedzení technických kapacít pre prenos elektriny v rámci elektrizačnej sústavy SR a zvýšenie kapacity pre pripojenie obnoviteľných zdrojov do sústavy. Toto opatrenie bude uľahčené zvýšením čistej prenosovej kapacity prepojení s Maďarskou republikou.

3	1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE	Míľnik	Rámec na podporu investícií do nových obnoviteľných zdrojov	<p>Nadobudnutie účinnosti legislatívnych zmien zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a zákona o tepelnej energetike</p> <p>Prijatie dlhodobého plánu aukcií ministerstvom hospodárstva</p> <p>Prijatie investičných schém ministerstvom hospodárstva na podporu nových zdrojov elektriny z OZE (vymedzené v Investícii 1), investícií do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE (repowering) (vymedzené v Investícii 2) a investícií do zvýšenia flexibility elektrizačnej sústavy (vymedzené v Investícii 3)</p>			4. štvrt'rok	2022	<p>Na základe legislatívnych zmien vznikne podporný mechanizmus na zvyšovanie podielu OZE v sektore dopravy, elektroenergetiky a teplárstva. Právny rámec sa upraví novelou zákona 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a zákona 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike.</p> <p>Ministerstvo hospodárstva prijme dlhodobý plán aukcií pre nové obnoviteľné zdroje, ktorý prispeje k lepšej predvídateľnosti prírastku nových kapacít OZE.</p> <p>Ministerstvo hospodárstva prijme novú aukčnú schému pre nové zdroje elektriny z OZE (vymedzené v Investícii 1) a podporné schémy na investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE (tzv. repowering) (vymedzené v Investícii 2) a zvyšovanie flexibility elektrizačnej sústavy (vymedzené v Investícii 3). V schémach sa stanovujú kritériá oprávnenosti pre podporované spoločnosti, ktoré zaisťujú súlad s vnútroštátnymi a úniijnými právnymi predpismi v oblasti životného prostredia, ako aj s technickým usmernením týkajúcim sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ (2021/C58/01), pokiaľ ide o podporované činnosti a/alebo spoločnosti, pričom zabezpečia prírastok nových kapacít OZE, ako sa uvádza v príslušných cieľoch (pre Investície 1, 2 a 3). Projekty v oblasti biomasu musia dosiahnuť aspoň 80% úspor emisií skleníkových plynov v súlade s metodikou úspor emisií skleníkových plynov a relatívnym porovnateľným fosílnym palivom stanoveným v prílohe VI k smernici (EÚ) 2018/2001. Podporovať sa budú len také investície do vodnej energie, ktoré sú v súlade s <i>acquis</i> EÚ.</p>
---	---	--------	---	--	--	--	--------------	------	---

4	1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Investícia 1: Výstavba nových zdrojov elektriny z OZE	Cieľ	Nová kapacita OZE		MW	0	120	2. štvrťrok	2026	<p>Z celkového cieľa vybudovať nové kapacity na výrobu elektriny z OZE v objeme 122,4 MW sa v rámci schémy podpory opatrením zaisťujú nová kapacita zdrojov elektriny z OZE pripojených do elektrizačnej sústavy aspoň v objeme 120 MW.</p> <p>Podporný mechanizmus bude mať formu aukcií na investičnú podporu nových zdrojov elektriny z OZE. Schéma podpory bude v súlade s podmienkami investičných politík stanovených v míľníku 3 („1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE).</p>
5	1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Investícia 2: Modernizácia existujúcich zdrojov elektriny z OZE („repowering“)	Cieľ	Rekonštruovaná kapacita OZE		MW	0	100	2. štvrťrok	2026	<p>Zvýšenie modernizovanej kapacity na výrobu elektriny z OZE (repowering) v dôsledku pripojenia modernizovaných zdrojov elektriny z OZE do elektrizačnej sústavy v rámci tohto opatrenia aspoň o 100 MW.</p> <p>Podpora pre jednotlivé typy modernizovaných zariadení sa bude posudzovať osobitne pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti. Modernizácia sa bude týkať transformácie zariadení na výrobu elektriny z bioplynu a vodnej energie. Schémy podpory budú v súlade s podmienkami investičných politík stanovených v míľníku 3 („1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE).</p>

6	1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Investícia 3: Zvyšovanie flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE	Cieľ	Kumulatívne zvýšenie výkonu zariadení zvyšujúcich flexibilitu energetických sústav		MW	0	68	2. štvrťrok	2026	<p>Zvýšenie kapacity zariadení na skladovanie elektriny aspoň o 68 MW vďaka sprevádzkovaní nových skladovacích kapacít v rámci tohto opatrenia. Schéma bude podporovať inštaláciu novej kapacity batériových systémov, inštaláciu novej kapacity vodíkových palivových článkov a zvýšenie regulačného výkonu vodných elektrární. Presné rozdelenie cieľovej hodnoty 68 MW bude závisieť od dopytu príslušných subjektov. Investície do regulačného výkonu vodných elektrární v rámci tohto opatrenia nepresiahnu 12 000 000 EUR.</p> <p>Podpora sa bude poskytovať v rámci schém zameraných na konkrétne technológie pri zohľadnení princípu nákladovej efektívnosti. Schémy podpory budú v súlade s podmienkami investičných politík stanovených v míľniku 3 („1 – Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra – Reforma 2: Právny rámec v oblasti podpory OZE).</p>
---	--	------	--	--	----	---	----	-------------	------	---